

1. Kannanotot

Asia:

Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta ko-koontuu tiistaina 12.5.2026.

Lautakunnalle mm. esitetään Vehmersalmen äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden yhdistämistä Kuopion kaupunkialueen neuvoloihin.

Pyysimme pikaisesti ajatuksia, miten koetaan, jos palvelut siirtyvät pois. Haluamme tehdä kannanoton yhdenvertaisen palvelun ja palveluiden saavutet-
tavuuden puolesta. Esitys on huolestuttava alueemme elinvoiman kannalta.

Vehmersalmen pitäjäraadin keräämät kommentit:

Neuvolapalvelut kuuluvat lähipalveluihin ja tasa-arvoisesti ne pitää saada myös maaseutualueille.

Tämän kun yhdistää siihen, että päiväkotia on 2 kk vuodessa kiinni niin aika vai-
keeksi tehdään lapsiperheiden elämä. Kuka hullu täällä enää haluaa lapsia tehdä.

Neuvolajärjestelmän juuret ulottuvat vuoteen 1922. Arkkiatri Arvo Ylppö toimi keskeisenä hahmona neuvolajärjestelmän alullepanemisessa. Tavoitteena oli vä-
hentää lapsikuolleisuutta, ja tässä tavoitteessa neuvolajärjestelmän vuoksi on-
nistuttiinkin. Neuvoloiden kohdalla kyseessä on siis kotimainen innovaatio, näitä ei muualta löydy. Terveystieteiden demokratisoinnin kulmakivi, joten symbo-
listi arvoa löytyy käytännön arvon lisäksi. Voitaneen pohdiskella, mitä neuvoloi-
den sulkeminen tämän valossa merkitsee.

Miten on arvioitu, että neuvolaa ei kannata pitää auki tai edes neuvolan henkilö-
kunnasta jotakuta lähettää asiakkaan luo? Perustaako lakkautusta vaativat argu-
menttinsa johonkin tilastoon paljonko oletettuja synnytysikäisiä alueella on vai
perustuuko mututuntumaan? Ja sikseen, vaikka alueella olisi vain 1 neuvolapal-
veluita tarvitseva, onko oikein, että neuvolahenkilö ei menisi perheen luo vaan
perheen pitää mennä neuvolan luo?

Miten niiden perheiden kohdalla, joilla ei ole autoa (julkisia liikennevälineitä ei
ole tai ei esim. kykene käyttämään) ja/tai ei ole vähävaraisuuden vuoksi rahaa
ostaa bensaa?

Ihmettelen ettei mitään tarjota tilalle. Jonkinlainen liikkuva neuvolayksikkö voisi olla toimiva sen sijaan että perheet ajelivat pitkin maakuntia pienet lapset mukana.

Miten on arvioitu, että neuvolaa ei kannata pitää auki tai edes neuvolan henkilökunnasta jotakuta lähettää asiakkaan luo? Perustaako lakkautusta vaativat argumenttinsa johonkin tilastoon paljonko oletettuja synnytysikäisiä alueella on vai perustuuko mututuntumaan? Ja sikseen, vaikka alueella olisi vain 1 neuvolapalveluita tarvitseva, onko oikein, että neuvolahenkilö ei menisi perheen luo vaan perheen pitää mennä neuvolan luo?

Miten niiden perheiden kohdalla, joilla ei ole autoa (julkisia liikennevälineitä ei ole tai ei esim. kykene käyttämään) ja/tai ei ole vähävaraisuuden vuoksi rahaa ostaa bensaa?

Äitiysneuvolan lääkärikäynnit ovat toteutuneet keskustan neuvolassa, koska Vehmerissä ei ole esim. UÄ-laitetta.

Lastenneuvolan lääkärikäynnit sen sijaan on hoitanut Vehmersalmen terveyskeskuksen lääkäri, ellei lääkärikäynnin ajankohta ole sattunut terveyskeskuksen sulkuajalle kesällä/joulun seutuun.

Miten koetaan, jos palvelut siirtyvät pois?

- pitää ottaa palkaton päivä töistä, että ehtii käyttää lapsen keskellä päivää kaupungissa neuvolassa
- tulonmenetystä pahimmillaan useita päiviä vuodessa, jos perheessä useampi alle kouluikäinen lapsi
- lapsen istuminen autossa neuvolakäynnin vuoksi turhaan n. 100 km
- tasavertaisuus ei toteudu, jos palvelut siirtyvät useiden kymmenien kilometrien päähän!

Tilathan tänne jäävät ja jos nykyäänkin kerran viikossa on neuvolassa työntekijä paikalla, niin se päivä on ollut varsin täysi asiakkaista... Ei ole iso kustannus, jos tänne terveydenhoitaja kerran viikossa ajaa.

Ja hänellähän on sitten muina viikonpäivinä kollegiaalista tukea ym. mitä tuossa jutussa perustellaan yksin työskentelevän näkökulmasta...

Ei ole aiemminkaan ollut ongelma olla kerran viikossa tai kahden viikon välein Vehmerin neuvolassa töissä.

näillä tiedoilla kuulostaa hyvin näennäiseltä säästöltä.

Huono asia tietysti, jos neuvolakin viedään. Vaikeuttaa lapsiperheiden elämää kohtuuttomasti. Miten saadaan jatkossa houkuteltua lapsiperheitä muuttamaan Vehmersalmelle?

Miksei Kuopion kaupunki toteuta tasa-arvoa, eli varmista, että palvelut on myös maaseudulla asuvien käytettävissä KOHTUULLISEN AJOMATKAN PÄÄSSÄ? En pidä kohtuullisena, että me maalla asuvat otetaan palkaton vapaapäivä esim. käyttäksemme lasta neuvolassa Riistavedellä tai Kuopiossa ja aja käynnin vuoksi 150–200 km matkaa.

Tasa-arvon nimissä tulisi kaikki palvelut siirtää pois keskustan alueelta ympäröiviin maaseutupitäjiin. Kulkekoot keskustassa asuvat hyvillä kulkuyhteyksillään tänne maalle asioimaan!

Keskusta-aluetta kehitetään koko ajan, ja sinne rakennetaan jatkuvasti kaikkea uutta, jonnin joutavaakin hilipettä. Maaseudulta viedään kaikki pois, jopa elintärkeät palvelut, vaikka typerämpikin suunnittelija varmasti tajuaa, ettei kaikki mahdu keskustaan asumaan "palvelujen äärelle".

Ei pitäisi yllättyä hyvinvointialueen halukkuudesta supistaa kaikesta mistä voi, mutta onhan tämä jo naurettavaa, että ensin joudutaan taistelemaan päivähoitosta ja koulusta ja nyt vielä neuvolastakin. Yksi syistä sille, että muutimme Vehmeriin eikä jonnekin muualle oli se, että täällä on palveluita myös paikallisesti.

Tässäpä muutamia ajatuksia neuvolan sulkemista vastaan:

- henkilö on palkattava anyway eläköityvän tilalle, sen edelleen sijoituksella valmiiksi toimivan terveyskeskuksen yhteyteen valmiisiin tiloihin ei luulisi olevan yhtä suuri kustannus kuin mitä kaikille vanhemmille koituisi toiseen lähimpään neuvolaan kulkemisesta kaikkine sivuvaikutuksineen.

- Ei ole tasapuolista olettaa kaikilla olevan käytössä auto, jolla kulkea neuvolaan 50 km päähän, oli käyntejä sitten kerran viikossa, kuukaudessa tai vuodessa.

- Rajallisesti liikennöivän julkisen liikenteen varaan ei voi laskea. Ja kokeilkaapa itse lähteä turvaistuinta vaativan lapsen kanssa tuolle pitkähkölle bussimatkalle!

- käynti kaupungissa ei koskaan ole vain sinne, sovittu käynti, pois. Kaikki yhtään syrjemmässä asuvat tietävät tämän. Siihen tuhrautuu vähintään puoli päivää kaikkine vaipanvaihto- ja evästaukoineen puhumattakaan sekaisin menneestä päiväunirytmistä. Pahimmillaan vanhempi joutuu olemaan koko päivän palkatomalla pois töistä, ellei etätyömahdollisuutta tai joustavaa työaikaa ole.

Kuopion kaupunki

Vehmersalmen pitäjäraati

10.5.2026

- palvelujen sopiva hajauttaminen maakuntaan ja neuvoloita palvelevien tilojen ylläpito muuallakin kuin parissa keskustan alueen neuvolassa parantaa huoltovarmuutta koko maakunnassa.

- On koko maan etu pitää huoli elinvoimaisesta maaseudusta, eikä sitä ylläpidetä sulkemalla palveluita niiltä, jotka tekevät valtavan paljon työtä yhteiskunnan pyörimiseksi tekemällä pirusti töitä (mikä ei maalla ole koskaan helppoa) JA "siinä sivussa" kasvattavat lapsista vastuullisia ja osallistuvia kansalaisia. Näin se työ sitten palkitaan...

- yksittäiset käynnit esim lääkärissä tai ennalta arvaamattomien poissaolojen (sairaus tms) vuoksi on ymmärrettävää ja aina jotenkin järjestettävissä. Mutta säästöjen takia suljetun neuvolan asiakkaana olevan yliajalla raskaana olevan naisen v*tutuksen määrällä ei ole rajaa jos 50 km päässä joutuu ravaamaan tarkastuksilla joka toinen päivä (kerron tämän kokemuksesta, kun ensimmäisen kanssa neuvola oli 200 km päässä ja toisen kanssa kuljettiin tuota 50 km väliä...). Siitä on huvi kaukana.

- Ja etäisyyksistä: jos maalta käydään aivan normaalisti töissä kaupungissa 5pv/vk, niin miten on niin mahdoton ajatus, että terkkari käy yhden päivän töissä vehmerissä ja saa siitä kuitenkin vielä erillisen korvauksen? Kun matka on kuitenkin kaikille ihan yhtä pitkä...

Ehkä tässä oli muutama peruste, jonka sinne johtoportaalle voisi välittää, että josko nyt ei kaikkia palveluita lopetettaisi. Pysyisi kylissäkin valot päällä...

Äitiysneuvolan lääkärikäynnit ovat toteutuneet keskustan neuvolassa, koska Vehmerissä ei ole esim. UÄ-laitetta.

Lastenneuvolan lääkärikäynnit sen sijaan on hoitanut Vehmersalmen terveyskeskuksen lääkäri, ellei lääkärikäynnin ajankohta ole sattunut terveyskeskuksen sulkuajalle kesällä/joulun seutuun.

Miten koetaan, jos palvelut siirtyvät pois?

- pitää ottaa palkaton päivä töistä, että ehtii käyttää lapsen keskellä päivää kaupungissa neuvolassa
 - tulonmenetystä pahimmillaan useita päiviä vuodessa, jos perheessä useampi alle kouluikäinen lapsi
 - lapsen istuminen autossa neuvolakäynnin vuoksi turhaan n. 100 km
-

Kuopion kaupunki

Vehmersalmen pitäjäraati

10.5.2026

- tasavertaisuus ei toteudu, jos palvelut siirtyvät useiden kymmenien kilometrien päähän!

Vehmersalmen pitäjäraadin puolesta,

Juha-Pekka Miettinen

Puheenjohtaja
